

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Petra Šebka a soudců Mgr. Jana Jiráska, Ph.D., a JUDr. Václava Štencla, MA, v právní věci

žalobce: J. V., nar. X
bytem X
zastoupen zákonnými zástupci J. V., nar. X, a L. V., nar. X
oba bytem X
v řízení zastoupen advokátem Mgr. Jiřím Neshybou
sídlem Křížová 111/2, 586 01 Jihlava

proti
žalovanému: Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Kraje Vysočina
sídlem Vrchlického 2627/46, 586 01 Jihlava

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem,

takto:

- I. **Určuje se**, že zásah žalovaného spočívající v provedení identifikačních úkonů podle § 65 odst. 1 písm. a) zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, v řízení vedeném pod sp. zn. KRPJ-83229/TČ-2024-160713, a to sejmutí daktyloskopických otisků, provedení popisu, pořízení fotografií a odběr biologických vzorků žalobce dne 9. 10. 2024 za účelem zařazení a uchovávání osobních údajů žalobce v databázích Policie České republiky, **byl nezákonný**.
- II. Soud **přikazuje** žalovanému zlikvidovat veškeré vzorky a osobní údaje získané v souvislosti s provedením identifikačních úkonů žalobce podle § 65 odst. 1 písm. a) zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, dne 9. 10. 2024, v trestním řízení

vedeném žalovaným pod sp. zn. KRPJ-83229/TČ-2024-160713, a to do 15 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

- III. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení v částce 21 278 Kč, a to do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám advokáta Mgr. Jiřího Neshyby.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. V této věci soud posuzoval otázku, zda se žalovaný dopustil nezákonného zásahu spočívajícího v provedení identifikačních úkonů žalobce (daktyloskopické otisky, zjištění tělesných znaků – popisu, fotografie, provedení bukalního stěru) podle § 65 odst. 1 písm. a) zákona o Policii České republiky a v následném uchovávání veškerých získaných vzorků a osobních údajů v databázích Policie České republiky.

II. Žaloba

2. Žalobce uvedl, že dne 9. 10. 2024 mu bylo v budově Krajského ředitelství policie Kraje Vysočina v řízení sp. zn. KRPJ-83229/TČ-2024-160713 sděleno podezření z provinění neoprávněného přístupu do počítačového systému a neoprávněného zásahu do počítačového systému nebo nosiče informací podle § 230 odst. 1, 2, písm. a), b) zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. Následně po provedení výsledku byl žalobce vyzván, aby se podrobil identifikačním úkonům. Ty byly provedeny i přes nesouhlas žalobce, který v návaznosti na poučení o následcích neuposlechnutí výzvy (zejména pak o možnosti policie překonat odpor žalobce) nechtěl klást odpor.
3. Policista je i v případě provádění identifikačních údajů povinen postupovat v souladu s § 11 písm. c) zákona o Policii České republiky. Případný zásah do práv a svobod žalobce tak nesmí překročit míru nezbytnou k dosažení účelu sledovaného zákonem. V tomto případě se však žádné uvážení intenzity zásahu do práv a svobod žalobce v postupu policie neprojevovalo a identifikace byla provedena bez bližšího odůvodnění její nutnosti a nezbytnosti, mimo jiné s odkazem na pokyn policejního prezidenta č. 275/2016 o identifikačních úkonech („pokyn policejního prezidenta“).
4. Provedení identifikačních úkonů je přitom souladné se zákonem pouze tehdy, je-li nezbytné pro účely předcházení, vyhledávání nebo odhalování trestné činnosti, tj. účely uvedené v § 65 odst. 5 zákona o Policii České republiky. Tak tomu však v tomto případě nebylo. Žalobce je nezletilý, provinění nebylo nijak závažné, žalobce se doznal, byl doposud bezúhonnou osobou, poškozené se omluvil a činu litoval. Návrh na potrestání žalobce byl usnesením okresního státního zastupitelství podmíněně odložen a žalobci byla stanovena zkušební doba v trvání 10 měsíců. Žalobce navíc provinění spáchal prostřednictvím počítače a mobilního telefonu. Pro tento typ trestné činnosti jsou jakékoliv identifikační úkony zcela irelevantní, jelikož nemohou přispět k odhalení jejího případného opakování. Žalobce proto navrhl, aby soud deklaroval nezákonnost provedení identifikačních úkonů a aby žalovanému přikázal zlikvidovat veškeré vzorky a osobní údaje získané v souvislosti s provedením identifikačních úkonů.

III. Vyjádření žalovaného, replika žalobce, další vyjádření žalovaného

5. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě uvedl, že nelze nadřazovat práva osoby odsouzené či obviněné z úmyslné trestné činnosti právům spořádané majority společnosti. Jedinou zákonnou podmínkou pro možnost provedení identifikačních úkonů je zahájení trestního stíhání pro úmyslný trestný čin podle § 65 zákona o Policii České republiky. Žalovaný postupoval též v souladu s pokynem policejního prezidenta. Zásah do práv a svobod žalobce je ospravedlněn jeho předcházejícím úmyslným jednáním. Získané osobní údaje pak žalovanému umožňují předcházet trestné činnosti a napomáhají budoucí identifikaci pachatelů. Žalobce se navíc úkonů účastnil dobrovolně. Žalovaný navrhl, aby soud žalobu zamítl.
6. K vyjádření žalovaného podal žalobce repliku, v níž namítal nezákonnost pokynu policejního prezidenta a také skutečnost, že hrozba překonání odporu žalobce ze strany policie vylučuje závěr, že podrobení se identifikaci bylo dobrovolné. Těžko lze po patnáctiletém chlapci požadovat, aby vzdoroval pokynům a výzvám policie, jen aby mohl být zásah policie hodnocen jako nedobrovolný a nezákonný.
7. Žalovaný podal k replice žalobce vyjádření, v němž namítal, že pokyn policejního prezidenta nepřekračuje zákonem stanovený právní rámec. Dále zopakoval, že žalobce jako osoba obviněná může být podroben některým omezením. Podmíněné odložení návrhu na potrestání žalobce nemění nic na skutečnosti, že byla naplněna podmínka pro provedení identifikačních úkonů podle § 65 odst. 1 zákona o Policii České republiky.
8. Soud ve věci nařídil jednání, při němž účastníci setrvali na svých stanoviscích. Žalovaný pak své vyjádření doplnil o další rozsáhlou argumentaci. Poukázal na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 25. 9. 2018, č. j. 3 A 104/2018-36, na nález Ústavního soudu ze dne 22. 3. 2022, sp. zn. Pl. ÚS 7/18 a na řízení před Soudním dvorem Evropské unie o předběžné otázce Nejvyššího správního soudu ve věci C-57/203 *JH v. Policejní prezidium*. V souvislosti s předběžnou otázkou provedlo Policejní prezidium analýzu, z níž vyplynulo, že policie nevyužívá postupu podle § 65 zákona o Policii České republiky zhruba ve 30 % případů. Žalovaný poukázal na policejní statistiky, z nichž plyne vysoký podíl recidivujících pachatelů, přičemž 57 % recidivujících pachatelů kyberkriminality vykazuje nestejnou recidivu. Provinění žalobce označil žalovaný jako promyšlené racionální jednání, kterým je často zahajována kriminální kariéra pachatelů v mladistvém věku, přičemž riziko recidivy je zde zvýšené a radikalizace mládeže vůči společnosti je aktuálním tématem posledních let. Žalovaný se ohradil proti faktické nevyužitelnosti získaných osobních údajů, neboť i v oblasti kyberkriminality může pachatel zanechat stopy na klávesnici či na dokumentech, byť je tomu v menším měřítku než u násilných trestných činů. Poukázal též na interní předpisy týkající se výmazu získaných údajů. Závěrem žalovaný „namítl pasivní věcnou legitimaci“, neboť žalobce se mohl domoci nápravy postupem podle § 29 odst. 2 zákona č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů. K tomu odkázal na usnesení Městského soudu v Praze ze dne 23. 2. 2022, č. j. 9 A 5/2020-135.

IV. Provedené důkazy a závěr o skutkovém stavu věci

9. Soud při jednání provedl dokazování za účelem zjištění skutkového stavu věci. Z trestního spisu sp. zn. KRPJ-83229/TČ-2024-160713 soud zjistil, že žalobci bylo dne 9. 10. 2024 sděleno žalovaným podezření z provinění neoprávněného přístupu do počítačového systému a neoprávněného zásahu do počítačového systému nebo nosiče informací podle §

230 odst. 1, 2, písm. a), b) trestního zákoníku. Tohoto provinění se měl stručně řešeno dopustit tím, že se ze stolního počítače přihlásil do aplikace Teams prostřednictvím přihlašovacích údajů dvou spolužáků bez jejich souhlasu a vědomí, a poté zaslal několik nevhodných zpráv učitelům Základní školy Velký Beranov. Dále se ze svého mobilního telefonu přihlásil do aplikace Teams prostřednictvím přihlašovacích údajů své spolužačky bez jejího souhlasu a vědomí a následně této spolužačce změnil profilovou fotografii na fotku s pornografickým tématem. Z protokolu o výsledku mladistvého podezřelého z téhož dne vyplývá, že se žalobce k provinění doznal a svého činu litoval. Z opisu z evidence přestupků a z opisu z evidence Rejstříku trestů ze dne 14. 10. 2024 vyplývá, že žalobce v nich neměl žádný záznam. Usnesením Okresního státního zastupitelství v Jihlavě ze dne 21. 10. 2024, č. j. ZK 371/2024-8, bylo podání návrhu na potrestání žalobce podmíněně odloženo a žalobci byla stanovena zkušební doba v trvání 10 měsíců.

10. Z žádosti o provedení identifikačních úkonů předložené žalovaným (č. l. 36 soudního spisu) vyplývá, že prap. Bc. J. T. požádal dne 9. 10. 2024 ve shora uvedeném řízení proti mladistvému o provedení popisu, kriminalistické fotografie a daktyloskopických otisků žalobce s tím, že žalobce byl poučen dle § 65 odst. 2 zákona o Policii České republiky. Dále je zde uvedeno, že se žalobce podrobil požadovaným identifikačním úkonům. Mezi účastníky řízení přitom nebylo sporné, že žalobci byl nad rámec žádosti proveden též odběr biologického materiálu (bukální stěr). Z náhledu do systému FODAGEN poskytnutého žalovaným (č. l. 37 soudního spisu) vyplývá, že Policie České republiky v tomto systému uchovává získané údaje o žalobci.
11. Z pokynu policejního prezidenta předloženého žalovaným soud zjistil, že jeho čl. 3 je nazván *“Podmínky, za nichž je možné vyžádat provedení identifikačních úkonů u zájmových osob”*. Čl. 3 písm. b) tohoto pokynu zní: *„V případě obviněného, podezřelého, odsouzeného, osoby, již bylo uloženo ochranné léčení, a osoby s omezenou svéprávností příslušný útvar vyžádá pro účely předcházení, vyhledávání nebo odhalování trestné činnosti anebo stíhání trestných činů nebo zajišťování bezpečnosti České republiky, veřejného pořádku nebo vnitřní bezpečnosti provedení všech identifikačních úkonů.”* Poznámka zde odkazuje na § 65 odst. 1 zákona o Policii České republiky.
12. Soud hodnotil provedené důkazy jednotlivě a ve vzájemné souvislosti. Účastníci neměli námitek proti věrohodnosti jednotlivých listinných důkazů. Jelikož soud sám nezjistil žádné skutečnosti, které by ho měly vést k závěru o nedůvěryhodnosti některé z listin, bez dalšího z nich vycházel. Na základě provedení dokazování má soud za zjištěný následující skutkový stav věci ke dni svého rozhodnutí (který je shodný se skutkovým stavem v době zásahu). Žalobce se dopustil provinění podle § 230 odst. 1, 2, písm. a), b) trestního zákoníku, které je výše popsáno. V době jeho spáchání bylo žalobci 15 let a byl zcela bezúhonný, k činu se doznal, poškozené spolužačce se omluvil, svého činu litoval. Dne 9. 10. 2024 žalovaný po sdělení podezření z provinění sejmul žalobci daktyloskopické otisky, pořídil jeho fotografie, zaznamenal jeho popis a odebral jeho biologické vzorky, které nadále uchovává ve své databázi. Usnesením Okresního státního zastupitelství v Jihlavě ze dne 21. 10. 2024, č. j. ZK 371/2024-8, bylo podání návrhu na potrestání žalobce podmíněně odloženo a žalobci byla stanovena zkušební doba v trvání 10 měsíců.

V. Posouzení věci

13. Ustálená judikatura považuje provedení identifikačních úkonů podle § 65 odst. 1 zákona o Policii České republiky za zásah správního orgánu, který může být vzhledem k okolnostem

hodnocen i jako nezákonný (rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 19. 10. 2020, č. j. 55 A 102/2019-28, či rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 8. 2016, č. j. 8 As 33/2016-34, nebo ze dne 19. 4. 2018, č. j. 3 As 335/2017-33). Obecně lze konstatovat, že provedení identifikačních úkonů, a tedy získání osobních údajů dotčené osoby, narušuje její osobní (soukromou) sféru, a to přinejmenším v rozsahu práva na informační sebeurčení, které garantuje čl. 10 odst. 3 Listiny základních práv a svobod (nález Ústavního soudu ze dne 22. 3. 2011, sp. zn. Pl. ÚS 24/10), a práva na tělesnou a duševní integritu zaručenou v čl. 7 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. Soud přitom nepochybně, že úprava obsažená v § 65 zákona o Policii České republiky byla Ústavním soudem v obecné rovině shledána za souladnou s ústavním pořádkem. Předmětem tohoto řízení je však konkrétní aplikace této normy na případ žalobce.

14. Soud žalobu posoudil podle jejího obsahu tak, že směřuje proti jedinému nezákonnému zásahu žalovaného, kterým je provedení identifikačních úkonů dne 9. 10. 2024. Ačkoliv žalobce brojí též proti následnému uchovávání takto získaných osobních údajů, ze žaloby je zřejmé, že samotná nezákonnost tohoto následného jednání žalovaného má pramenit pouze a jen z nezákonnosti provedení identifikačních úkonů. Uchovávání získaných osobních údajů je tedy toliko trvajícím negativní důsledek nezákonnosti provedení identifikačních úkonů. Proti tomuto trvajícimu důsledku zásahu poskytuje soud ochranu v rámci žaloby proti provedení identifikačních úkonů [viz znění § 87 odst. 2 věty první zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní („s. ř. s.“), podle něhož může soud v případě trvání důsledků zásahu zakázat správnímu orgánu, aby v porušování žalobcova práva pokračoval a aby obnovil stav před zásahem]. Uchovávání získaných osobních údajů sice v obecné rovině může být také samostatným nezákonným zásahem, pokud se tvrzená nezákonnost týká jen samotného uchovávání osobních údajů (tj. v situaci, kdy policie zákonně získané osobní údaje nevymazala, ač tak učinit již měla). Tak tomu ovšem v projednávané věci není.
15. Pokud jde o námitku pasivní legitimace, tou měl žalovaný zjevně na mysli možnost žalobce využít jiných prostředků ochrany ve smyslu § 85 s. ř. s. Konkrétně se mělo jednat o žádost podle § 29 odst. 2 zákona o zpracování osobních údajů, podle něž spravující orgán na žádost subjektu údajů provede výmaz osobních údajů vztahujících se k jeho osobě, pokud spravující orgán porušil zásady zpracování osobních údajů podle § 25 nebo jiného právního předpisu nebo omezení zpracování některých kategorií osobních údajů, nebo pokud má spravující orgán povinnost tyto údaje vymazat. Jelikož vyřízení této žádosti má povahu rozhodnutí podle § 65 odst. 1 s. ř. s., může se proti němu dle názoru žalovaného žalobce bránit žalobou podanou proti příslušnému správnímu orgánu (odlišnému od žalovaného), který takou žádost vyřídí. S touto argumentací soud nesouhlasí především proto, že podstatou projednávané věci je zákonnost zásahu spočívajícího v provedení identifikačních úkonů, a nikoliv otázka zákonnosti (ne)provedení výmazu osobních údajů (uchovávání osobních údajů soud posuzuje výlučně jako důsledek primárního zásahu, jak konstatoval výše). Soud nemá přitom pochybnosti o tom, že identifikační úkony provedl žalovaný, a proto mu v tomto řízení svědčí pasivní věcná legitimace. Pokud jde o žalovaný odkazované usnesení Městského soudu v Praze ze dne 23. 2. 2022, č. j. 9 A 5/2020-135, pak se jedná o ojedinělé vybočení z jinak konstantní judikatury správních soudů (uvedené výše a i dále níže v rozsudku) ohledně obrany proti postupu policie podle § 65 zákona o Policii České republiky. Proti tomuto usnesení byla podána kasační stížnost, o níž Nejvyšší správní soud dosud nerozhodl (věc vedena pod sp. zn. 2 As 147/2022). Za této situace soud nevidí důvod pro to, aby názor vyslovený v citovaném usnesení městského soudu následoval.

16. Soud dále posoudil žalobu jako včasnou (podanou ve lhůtě dvou měsíců od okamžiku provedení identifikačních úkonů). Žaloba je také přípustná, jelikož žalobce neměl jiné prostředky ochrany, které by mohl vyčerpat. Soud vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době zásahu (§ 87 odst. 1 s. ř. s.).
17. Žaloba je důvodná.
18. Podle § 11 písm. c) zákona o Policii České republiky jsou policista a zaměstnanec policie povinni postupovat tak, aby případný zásah do práv a svobod osob, vůči nimž směřuje úkon, nebo osob nezúčastněných nepřekročil míru nezbytnou k dosažení účelu sledovaného úkonem.
19. Podle § 65 odst. 1 písm. a) zákona o Policii České republiky policie může při plnění svých úkolů pro účely budoucí identifikace u osoby obviněné ze spáchání úmyslného trestného činu nebo osoby, které bylo sděleno podezření pro spáchání takového trestného činu, snímat daktyloskopické otisky, zjišťovat tělesné znaky, provádět měření těla, pořizovat obrazové, zvukové a obdobné záznamy a odebírat biologické vzorky umožňující získání informací o genetickém vybavení. Podle odst. 2 věta první téhož ustanovení platí, že nelze-li úkon podle odstavce 1 pro odpor osoby provést, je policista po předchozí marné výzvě oprávněn tento odpor překonat. Podle odst. 5 zmíněného ustanovení policie osobní údaje získané podle odstavce 1 vymaže, jakmile jejich zpracovávání není nezbytné pro účely předcházení, vyhledávání nebo odhalování trestné činnosti anebo stíhání trestných činů nebo zajišťování bezpečnosti České republiky, veřejného pořádku nebo vnitřní bezpečnosti.
20. Lze přisvědčit žalovanému, že odběr a zpracování osobních údajů pro účely budoucí identifikace bude vždy představovat zásah do soukromí. Aby se však jednalo o zásah zákonný, musí být splněny zákonem vymezené podmínky. Zákonnost zásahu spočívajícího v provedení identifikačních úkonů podle § 65 zákona o Policii České republiky je podmíněna jednak naplněním formálních podmínek tohoto ustanovení, jednak proporcionalitou potenciálního zásahu do práv obviněné osoby. Žalovaný jako správní orgán musí zvažovat přiměřenost provádění identifikačních úkonů ve vztahu ke specifickým okolnostem konkrétního případu, a to v návaznosti na § 11 písm. c) zákona o Policii České republiky. Nemůže k nim tedy bez dalšího přistoupit u každého případu podezření či obvinění z úmyslného trestného činu (provinění), neboť obecně nelze připustit plošné shromažďování identifikačních údajů (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 4. 2018, č. j. 3 As 335/2017-33, nebo ze dne 13. 12. 2017, č. j. 1 As 13/2017-93).
21. Naplnění formálních podmínek pak v této věci sporné není, jelikož žalovaný žalobci před provedením identifikačních úkonů sdělil podezření z úmyslného provinění. Sporným v tomto případě byla proporcionalita provedeného zásahu.
22. Při hodnocení přiměřenosti a nezbytnosti zásahu je třeba zohlednit dosavadní trestnou činnost pachatele, typovou i individuální závažnost trestné činnosti, pro kterou byl předvolán k provedení identifikačních úkonů, i osobu pachatele (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 5. 2022, č. j. 5 As 254/2019-49, ze dne 18. 5. 2022, č. j. 5 As 241/2019-46, nebo ze dne 30. 5. 2022, č. j. 4 As 27/2018-55). Jelikož smyslem odebrání osobních údajů je usnadnit budoucí vyšetřování jiné trestné činnosti, lze k tomuto zásahu do práv přistoupit pouze tehdy, jestliže okolnosti konkrétního případu vytváří předpoklad, že by se daná osoba mohla i v budoucnu dopouštět trestné činnosti, popř. předpoklad, že by se již dopustila jiné trestné činnosti dosud nevyšetřené a v budoucnu potenciálně vyšetřované (rozsudek Krajského soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci ze dne 20. 2. 2024, č. j. 65 A

91/2023-61). Pro posouzení věci jsou naopak zcela nerozhodné údaje z policejní statistiky nebo žalovaným prezentovaná obecná předsudečná tvrzení o tom, že obdobnými protiprávními činy je zahajována kriminální kariéra pachatelů, o zvýšeném riziku recidivy u mladistvých pachatelů nebo o radikalizaci mládeže vůči společnosti v posledních letech.

23. Žalovaný při provedení zásahu jeho přiměřenost neodůvodnil, a toto odůvodnění nelze dovodit ani z předloženého spisu. V žádosti o provedení identifikačních úkonů ze dne 9. 10. 2024 je pouze bez dalšího konkretizováno, které identifikační úkony mají být u žalobce provedeny. V žádosti navíc není požadován odběr biologického materiálu, který byl i přes to proveden a uložen do systému FODAGEN. To nicméně samo o sobě neznamená nezákonnost provedení zásahu, neboť žalovaný může svůj postup ozřejmit také v řízení před soudem a nabídnout tím další informace pro jejich využití v testu proporcionality (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 11. 2022, č. j. 10 As 300/2022-20).
24. Soud však po zvážení skutečností plynoucích z předloženého spisu a vyjádření žalovaného musí konstatovat, že neposkytují dostatečný podklad pro závěr o přiměřenosti a nezbytnosti provedení zásahu. Z vyjádření žalovaného v konečném důsledku vyplývá, že získávat osobní údaje postupem podle § 65 odst. 1 písm. a) zákona o Policii České republiky je možné v případě každého úmyslného trestného činu (resp. provinění). Tak tomu ale není.
25. Žalovaný také akcentoval, že se žalobce identifikačním úkonům podrobil dobrovolně. Jak však vyplývá z žádosti o provedení identifikačních úkonů, žalobce byl poučen podle § 65 odst. 2 zákona o Policii České republiky, podle kterého nelze-li úkon podle odstavce 1 pro odpor osoby provést, je policista po předchozí marné výzvě oprávněn tento odpor překonat. Donucující povaha předmětného poučení, tj. konkrétně vyjádřená hrozba pro případ nepodrobení se identifikačním úkonům, pak zcela vylučuje závěr, že se těmito úkonům žalobce podrobil dobrovolně (rozsudek Krajského soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci ze dne 20. 2. 2024, č. j. 65 A 91/2023-61).
26. Z provedených důkazů přitom vyplynulo, že žalobce byl v době spáchání provinění patnáctiletým mladistvým, který se v minulosti nedopustil žádného protiprávního činu ani evidovaného přestupku. Žalobce se k provinění doznal, svého činu litoval, poškozené se omluvil. Trestní minulost žalobce ani jeho osobní přístup ke spáchanému provinění tak nenaznačují, že by se měl opětovně dopouštět protiprávního jednání v rovině trestního práva.
27. Provinění, kterého se žalobce dopustil, navíc není kvalifikovanou skutkovou podstatou, jak tvrdil žalovaný, ale skutkovou podstatou základní. Ustanovení § 230 trestního zákoníku totiž obsahuje dvě samostatné základní skutkové podstaty. V odstavci 1 je chráněna důvěrnost počítačových dat a počítačového systému nebo jeho části. Počítačový systém je zde chráněn před ohrožením jeho bezpečnosti. Naopak v odstavci 2 jsou primárně chráněny integrita a dostupnost počítačových dat a systémů (ev. dalších nosičů informací). Ochrana je zde poskytována počítačovým datům a počítačovým systémům i dalším nosičům informací před neoprávněnými zásahy, které mohou mít vliv na existenci, kvalitu a správnost dat. Kvalifikované skutkové podstaty jsou upraveny až v odstavcích 3 – 5 daného ustanovení. Typová závažnost provinění spáchaného žalobcem je tak velmi nízká.
28. Konkrétní způsob spáchání provinění, jeho následky a přístup žalobce k němu neosvědčují ani individuální závažnost provinění. Soud nezpochybňuje, že v daném případě bylo namíste vést řízení proti mladistvému, nicméně okolnosti případu nesvědčí možné recidivě či stupňování trestné činnosti ze strany žalobce. Nejednalo se o žádnou komplikovanou,

promyšlenou či dlouhodobou trestnou činností, přičemž následky, které musel žalobce odčinit, a řízení, které musel podstoupit, jsou mu dle názoru soudu dostatečným poučením pro to, aby se obdobného protiprávního jednání v budoucnu již nedopouštěl. Tomu ostatně odpovídá závěr okresního státního zastupitelství, které návrh na potrestání žalobce podmíněně odložilo a stanovilo zkušební dobu při dolní hranici zákonné sazby. O závažnosti provinění nelze ani z tohoto pohledu vůbec uvažovat.

29. Konečně je třeba si uvědomit, že žalobcem spáchané provinění se odehrávalo v kyberprostoru. Jak správně podotkl zástupce žalobce při jednání, odhalování tohoto typu kriminality probíhá zpravidla zcela jinak, než u běžné násilné trestné činnosti (zpravidla prostřednictvím poskytovatelů připojení a dalších služeb). I když jistě nelze absolutně vyloučit použití i daktyloskopických otisků, biologických vzorků či obrazových záznamů při odhalování a stíhání kyberkriminality, budou tyto identifikační údaje použitelné v mnohem menší míře, jak ostatně připouští i sám žalovaný. Tato okolnost pak nenasvědčuje nezbytnosti provedení identifikačních úkonů v projednávané věci. Byť nelze pomíjet, že existuje rovněž recidiva nestejnorodá, při níž se pachatelé dopouští různých trestných činů, v dané věci jí nic nenasvědčuje.
30. Zákonnost zásahu žalovaného neodůvodňuje ani žalovaným odkazovaný pokyn policejního prezidenta. Pokyn musí být vydán na základě zákona a v jeho mezích. Použít jej lze jen tehdy, pokud konkretizuje zákazy, příkazy a povinnosti, které zákon stanoví, a upřesňuje je. Nejvyšší správní soud dospěl v rozsudku ze dne 19. 4. 2018, č. j. 3 As 335/2017-33, k závěru, že „*čl. 3 písm. b) citovaného pokynu však překračuje meze zákona [konkrétně ustanovení § 65 odst. 1 písm. a) zákona o policii] tím, že stanovuje povinnost (nikoli toliko oprávnění) policejního orgánu vyžádat u všech osob obviněných i podezřelých ze spáchání úmyslného trestného činu všechny identifikační úkony. Z uvedeného důvodu je citovaný pokyn v rozporu se zákonem. Tvzení krajského soudu, že žalovaný není uvedeným pokynem pro rozpor se zákonem vázán, je však třeba korigovat. Policisté jsou totiž povinni řídit se pokyny policejního prezidenta; výjimku ze závaznosti takovéto normativní instrukce by snad mohly představovat pouze případy, kdyby tato byla na první pohled v očividném a extrémním rozporu se zákonem. Tak tomu v daném případě není. K uvedenému je však nutno dodat, že provádění identifikačních úkonů na základě výše uvedeného pokynu bez dalšího považuje Nejvyšší správní soud za nezákonný zásah, neboť jde nad rámec (mimo meze) pravomoci, která byla žalovanému, jakožto správnímu orgánu, svěřena zákonem (srov. § 2 odst. 2 správního řádu a čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod). Předmětný pokyn policejního prezidenta by tedy měl být uveden do souladu s výše citovaným ustanovením zákona o policii tak, aby jeho prováděním nedocházelo k porušování práv dotčených osob.*“ Ačkoliv od vydání citovaného rozsudku Nejvyššího správního soudu uplynulo již 7 let, pokyn policejního prezidenta zjevně nebyl uveden do souladu se zákonem. Pokud žalovaný podle pokynu bez dalšího postupoval, vykročil v projednávané věci z mezí pravomoci, která mu je svěřena zákonem. Ostatně ani pokyn policejního prezidenta žalovanému neumožňuje plošné shromažďování identifikačních údajů u všech úmyslných trestných činů, neboť žalovaný musí dodržovat požadavky stanovené přímo zákonem, a tedy i princip přiměřenosti vyjádřený v § 11 písm. c) zákona o Policii České republiky.
31. Žalobcův případ nelze ani náznakem srovnávat s věcí řešenou v rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 25. 9. 2018, č. j. 3 A 104/2018-36, kde byly provedeny identifikační úkony u dospělého žalobce obviněného ze zvlášť závažného zločinu zpronevěry v kvalifikované skutkové podstatě se škodou před 8 000 000 Kč, kterého se měl žalobce dopustit v postavení

advokáta. Rozdíl oproti nyní projednávané věci je dle názoru soudu očividný. Soud tak přisvědčuje žalobci, že není zřejmé, jaký účel měl být provedením identifikačních úkonů a uchováváním jeho osobních údajů dosažen, ani jeho nezbytnost. Tento účel nelze dovodit z provedených důkazů ani z vyjádření žalovaného k žalobě. Požadavek proporcionality při provedeném zásahu tak dodržen nebyl. Naopak šlo o zásah okolnostem případu zcela nepřiměřený (s ohledem na věk a osobu žalobce naprosto excesivní), a tudíž nezákonný. Jelikož v řízení nebylo třeba posuzovat soulad zákonné úpravy s evropským právem, soud nepřerušil řízení do rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie ve věci C-57/203.

VI. Závěr a náklady řízení

32. S ohledem na závěr, že provedení předmětných identifikačních úkonů bylo nezákonným zásahem, je logicky nezákonný i důsledek tohoto zásahu spočívající v uchovávání získaných údajů a vzorků. Jelikož žalovaný nadále výsledky identifikačních úkonů uchovává ve své databázi, soud nejen výrokem I. deklaroval nezákonnost předmětného zásahu, nýbrž podle § 87 odst. 2 s. ř. s., také uložil žalovanému povinnost získané údaje a vzorky zničit. K tomu mu poskytl přiměřenou lhůtu.
33. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl.
34. Žalobce dosáhl v řízení o žalobě plného úspěchu, a proto má právo na náhradu nákladů řízení. Náklady žalobce jsou tvořeny odměnou jeho zástupce za čtyři úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení, žaloba, replika a účast na jednání soudu) podle § 11 odst. 1 písm. a), d) a g) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif). Mimosmluvní odměna za jeden úkon právní služby činí v případě prvních dvou úkonů částku 3 100 Kč [§ 7, § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu ve znění do 31. 12. 2024] a v případě druhých dvou úkonů částku 4 620 Kč [§ 7, § 9 odst. 5 advokátního tarifu ve znění od 1. 1. 2025]. Dále žalobci náleží náhrada hotových výdajů jeho zástupce v paušální výši 300 Kč za každý z prvních dvou úkonů právní služby (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu ve znění do 31. 12. 2024) a ve výši 450 Kč za každý z druhých dvou úkonů (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu ve znění od 1. 1. 2025), náhrada za promeškaný čas, jenž zástupce žalobce strávil cestou na jednání dne 1. 4. 2025 a zpět do svého sídla za šest půlhodin ve výši 900 Kč [§ 14 odst. 1 písm. a) advokátního tarifu ve znění od 1. 1. 2025], jakož i cestovné za cestu na jednání dne 1. 4. 2025 a zpět v celkové výši 1 438 Kč [§ 13 odst. 5 advokátního tarifu ve spojení s § 157 odst. 3 a 4 písm. b) zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce a s § 1 a § 4 vyhlášky č. 475/2024 Sb. při celkové délce cesty 186 km, sazbě základní náhrady 5,80 Kč, ceně benzínu 35,80 Kč/l a spotřebě 5,4 l/100 km]. K tomu soud připočetl zaplacený soudní poplatek za žalobu ve výši 2 000 Kč. Celkem tedy žalobci na náhradě nákladů řízení náleží částka ve výši 21 278 Kč. Soud žalovanému uložil zaplatit náhradu nákladů řízení k rukám zástupce žalobce v přiměřené lhůtě.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 1. dubna 2025

Mgr. Petr Šebek v. r.
předseda senátu